

Posudek vedoucího bakalářské práce M. Baštýře „Vznik člověka, jeho společnosti a kultury. Prapočátky lidského pohřbívání – paleolit a mezolit.“

Předložená práce má 55 stran, 4 obrázky a krátký soupis použité literatury. Předem je nutné konstatovat, že této práci by velmi prospělo, kdyby se zúžila na původně zadané téma – počátky pohřbívání. Již v samotném názvu navrhuji redukci na: „Počátky lidského pohřbívání. Paleolit a mezolit“. Rovněž by prospěla rozumná redukce obecných úvah o rituálech, resp. širokém výkladu termínů spadajících do duchovní kultury, které mají s tematikou jen velmi abstraktní a v podstatě zavádějící souvislost. Rovněž kapitola „Odlišnosti lidského druhu ve zkratce“ kandidáta zbytečně zavádí do velice složitých a značně zkratkovitých reflexí. Ostatně měl zřejmě na mysli lidský rod (!). Rovněž další kapitoly: „Člověk a pohřbívání“ a „Kulturní podmíněnost smrti“ zavádějí autora do komplikovaných, spleťových konkluzí, které mají s původně zamýšleným tématem sice rámcovou souvislost ve velice obecné a teoretické úrovni, ale zřejmě přesahují možnosti autora. V této souvislosti je velice chvályhodné, že se zajímal o obecnou dimenzi tématu, avšak, zdá se, že na úkor vlastní práce.

Kapitola „Pohřeb neandrtálců a pohřby středního a mladého paleolitu – pro a proti“ již ve svém názvu ukazuje na základní problémy autora, přes stavbu vět a jejich logiku až k chybám pravopisného charakteru. Pohřeb (zřejmě pohřby u ...) neandrtálců a pohřby středního paleolitu jsou jedno a totéž. Fonetický přepis neandrtálec na neandrtálec, který se neustále v textu objevuje, považuji za velice hrubý autorův nedostatek, který ukazuje, že literaturu publikovanou v češtině věnoval jen minimální pozornost. Rovněž přídavné jméno raný (zde nejčastěji v podobě ranný mladý paleolit), což se neustále opakuje, potvrzuje předchozí konstatování. Rovněž tak psaní velkých a malých písmen působí autorovi veliké potíže, viz např. blízký východ (správně Blízký východ), harroldův „index rozmanitosti“ (správně Harroldův ...), Homo Sapiens (správně Homo sapiens), Přední Východ (správně Přední východ), ... pracoval zde Izraelsko-Francouzský tým ..., byly Levalloisko-mousterienského (správně levalloisko ...), ... naleziště Kostěnky (správně Kostěnki) atd. Problémy jsou také v mluvnické shodě - ... lidé byly (str. 36). V textu se však nacházejí i základní prohřešky proti chronologii mladého paleolitu, např. gravettien není kultura raného (všude psáno ranného) mladého paleolitu, ale střední fáze mladého paleolitu i zásadní prohřešky proti užívané terminologii. Tak na str. 18 „... problém s ne zcela ujasněnou terminologií (např. moravský gravettien považovaný za samostatnou kulturu apod., což vede k jistému zmatení.“ Zda se nejedná o špatné pochopení příslušné paleolitické kultury nelze z textu poznat, neboť autor zásadně necituje používanou literaturu. Pavlovien je celosvětově uznávaná samostatná kultura, jejíž zpochybňování je v našem prostředí více nežli paradoxní. Autorovi by stačilo pozorně číst práce od uznávaných českých badatelů, např. prof. J. Svobody, které ostatně má v seznamu použité literatury.

Odborných, pravopisných, stylistických i logických chyb je však v textu mnohem více. Text je nekonzistentní a konfúzní, údaje na konci jsou často odlišné od údajů, resp. názorů v první polovině předložené práce. Stavba vět je šroubovaná, stěžejí srozumitelná. Veliký nedostatek vidím v absolutní absenci citací přejetých názorů, či informací. Nelze odlišit z jakého pramene autor čerpal a které názory jsou jeho vlastní. Odpovídá tomu i seznam literatury, který není seřazen podle abecedy, je s pravopisnými chybami (!), např. ... Paleolit a Mezolit ..., ... Čas Lovců ..., Encyklopedie starověkého předního východu. Celá řada titulů, např. Sklenář, K. et al. 2002, Neustupný, J. et al. 1960 byly přidány bez ohledu na vlastní text. Téměř každý titul je citovaný jinak (!).

Autor práci pojal jako jakousi publicistickou „esej“, bez ohledu na pravidla či potřeby odborné nebo vědecké publikace.

M. Baštýř zvolil poměrně obtížné téma, avšak bez pomoci kvalitní domácí literatury, zejména prací prof. J. Svobody, za samozřejmé orientace v domácí i zahraniční literatuře, bez

obrazové dokumentace a zaměření na základní fakta, což je velice složitý úkol i pro zkušeného autora.

Práci nepovažuji za dokončenou, spíše se jedná o její přípravnou fázi. Pro množství závažných nedostatků ji nedoporučuji k obhajobě. Navrhuji však odklad nutný k jejímu přepracování a pozdějšímu obhájení, ovšem za předpokladu pravidelných konzultací autora s vedoucím této bakalářské práce.

V Praze 3. 9. 2006

PhDr. Jan Fridrich, DrSc.